

ESTATE & TAX PLANNING

ROERENDE SCHENKING: DE GROTE PRINCIPES

M
NAGELMACKERS

De levensverwachting stijgt en een erfenis komt vaak te laat opdat de erfgenamen ervan zouden kunnen genieten. Een schenking laat toe wie u lief is sneller te bevoordelen en maakt het bijvoorbeeld mogelijk om hen een duwtje in de rug te geven wanneer ze het nodig hebben.

Op het fiscale vlak verlicht deze aanpak bovendien de belasting op de overdracht van het vermogen n.a.v. een overlijden. De erfbelasting (of in het Waals en Brussels Hoofdstedelijk Gewest de successierechten) is immers progressief: een schenking maakt de nalatenschap kleiner en de belasting dus lager. Wij leggen u in deze flyer uit hoe u de schenking van een roerend goed aanpakt en wat het kost.

WAT ZIJN DE ESSENTIËLE ELEMENTEN VAN EEN SCHENKING?

Een schenking is een overeenkomst waarmee een persoon, de schenker, zijn intentie te kennen geeft om een goed aan een andere persoon te schenken, de begiftigde, die de schenking aanvaardt. De verarming, verrijking, het vrijgevigheidsinzicht van de schenker en de aanvaarding door de begiftigde zijn essentiële kenmerken van de schenking. Ontbreekt één van deze elementen dan is er geen schenking.

Als de begiftigde minderjarig is, kan de schenking aanvaard worden door zijn ouders of grootouders. Is de begiftigde een 'beschermd persoon' (d.w.z. een meerderjarige die omwille van zijn lichamelijke of geestelijke gezondheidstoestand niet in staat is om zelf behoorlijk zijn goederen of persoonlijke rechten te beheren) dan kan deze naargelang de situatie zelf de schenking aanvaarden ofwel moet hij vertegenwoordigd worden door zijn bewindvoerder na het verkrijgen van een machtiging door de vrederechter.

KAN EEN SCHENKING WORDEN HERROEPEN?

Een schenking is in principe onherroepelijk: de schenker kan niet eenzijdig terugkomen op zijn beslissing om te schenken. Hij mag evenmin clausules in het contract opnemen die hem indirect in staat zouden stellen om de geschonken goederen terug te nemen.

Uitzondering op de onherroepelijkheid

Schenkingen tussen echtgenoten zijn steeds eenzijdig herroepbaar als ze buiten het huwelijkscontract worden gedaan. Er moet geen rechtvaardiging worden gegeven en de herroeping kan op elk moment gebeuren, bijvoorbeeld bij een scheiding of zelfs na het overlijden van de echtgenoot die de schenking heeft ontvangen.

HOE VERLOOPT DE SCHENKING VAN EEN ROEREND GOED?

Als u van plan bent een roerende schenking te doen, hebt u verscheidene mogelijkheden. U kunt natuurlijk een beroep doen op de diensten van een notaris, maar dat is niet altijd verplicht. Een roerende schenking kan immers onderhands gebeuren, ofwel indirect door middel van een neutrale handeling (bankgift), ofwel direct door het goed materieel te overhandigen (handgift).

De schenking via notariële akte

Als de akte voor een Belgische notaris wordt verleden, is die laatste verplicht om ze te laten registreren, waardoor er verplicht schenkbelasting moet betaald worden.

Een notariële roerende schenking in het buitenland

Een schenkingsakte van een roerend goed kan ook worden verleden voor een notaris in een ander land. Deze buitenlandse notariële schenkingsakte moet echter verplicht geregistreerd worden in België.

De bankgift

Een schenking kan ook voortvloeien uit een neutrale handeling, dus een handeling waaruit het vrijgevigheidsinzicht niet blijkt. Het meest courante voorbeeld is de bankgift, in de vorm van een gewone overschrijving van een geldsom of van effecten. Opdat de handeling neutraal zou zijn, is het raadzaam dat de term 'schenking' niet in de mededeling van de overschrijving wordt vermeld. Zoals hierna uitgelegd, worden de schenking en haar eventuele lasten en voorwaarden vastgelegd in een onderhands document.

De handgift

Als de schenking betrekking heeft op een lichamelijk roerend goed (een roerend goed dat men kan aanraken), kan ze ook met een handgift gebeuren, dus door het goed werkelijk te overhandigen. Deze techniek is nog altijd geldig en wordt bijvoorbeeld gebruikt om zonder kosten, kunstwerken, een verzameling kostbare voorwerpen of juwelen over te dragen.

HOE KUNT U EEN ONDERHANDSE SCHENKING BEWIJZEN?

Een handgift of een bankgift moeten niet op papier worden gezet. Maar om betwistingen achteraf te voorkomen, is het stellig aanbevolen een document op te stellen dat het bestaan van de schenking bevestigt (het vrijgevigheidsinzicht van de schenker en de aanvaarding van de begiftigde) en de eventuele voorwaarden en lasten van de schenking vermeldt. Dit type van document krijgt meestal de vorm van een 'pacte adjoint' dat door alle betrokkenen wordt ondertekend, in evenveel exemplaren als er partijen zijn. Aangezien er geen notaris bij komt kijken, kan men de schenking een semi vaste datum geven door de pacte adjoint aangetekend tussen de partijen te versturen. U vindt er meer informatie over in onze informatiefiche 'Stappenplan voor een bankgift'.

WELKE SCHENKINGSVORM VOOR DE AANDELEN VAN UW KMO?

Als uw aandelen gedematerialiseerd zijn (dus ingeschreven op een rekening op uw naam bij een erkende rekeninghouder) kunnen ze indirect door overschrijving worden geschonken. Dat geldt ook voor uw effectenportefeuille bij een financiële instelling.

Hoe kunt u aandelen op naam schenken? En kan de overdracht gebeuren door een loutere inschrijving in het aandelenregister? Na vele discussies neemt het Wetboek Vennootschappen en Verenigingen deze twijfels nu weg. De overdracht van de aandelen gebeurt overeenkomstig de regels van het gemeen recht. De inschrijving in het aandelenregister is er enkel omwille van de publiciteit en tegenstelbaarheid. De schenking van de effecten moet verplicht via een notariële akte.

HOE DE CONTROLE BEHOUDEN EN DE INKOMSTEN GENIETEN VAN DE GESCHONKEN GOEDEREN ?

Indien u de controle wenst te behouden en de inkomsten van de geschonken goederen, dan kan u schenken met een voorbehoud van vruchtgebruik.

U schenkt dan enkel de blote eigendom weg. Op die manier blijft u de vruchten van de geschonken goederen ontvangen en behoudt u ook de controle.

Dit type schenking kan enkel mits tussenkomst van een notaris. Een in België verleden notariële schenkingsakte zal automatisch de heffing van schenkbelasting met zich meebrengen.

Door deze notariële schenking verdwijnen de geschonken goederen definitief uit het vermogen van de schenker en is er in principe geen erfbelasting meer verschuldigd op het moment van het overlijden van de schenker.

Bij overlijden van de schenker(s) vruchtgebruiker worden de begiftigden volle eigenaars van de geschonken goederen. Bijzondere aandacht verdient de situatie waarbij één van beide echtgenoten zou schenken met een voorbehoud van vruchtgebruik en de figuur van het wettelijk voortgezet vruchtgebruik.

De schenkingsakte zal de bevoegdheden van de vruchtgebruiker en de rechten en de verplichtingen van de partijen omschrijven.

WAAROM EEN ROERENDE SCHENKING LATEN REGISTREREN?

De handgift en de bankgift hebben een belangrijk kenmerk gemeen. Als ze niet geregistreerd zijn (en er dus geen schenkbelasting werd betaald), schrijft de wet voor dat de geschonken goederen geacht worden deel uit te maken van het vermogen van de schenker indien die laatste binnen de verdachte periode na de schenking overlijdt. De goederen zijn dan onderworpen aan erfbelasting, alsof er nooit een schenking heeft plaatsgevonden. Vandaar dat er gesproken wordt over een risicotermijn.

Wil begiftigde dat risico vermijden en voorkomen dat hij erfbelasting moet betalen op de gegeven goederen, dan kan hij ervoor opteren om schenkbelasting te betalen. Het volstaat dat hij de documenten die n.a.v. de hand- of bankgift werden opgemaakt, vrijwillig aanbiedt bij een Kantoor Rechtszekerheid. Dat kan onmiddellijk na de schenking gebeuren en in dat geval moet de pacte adjoint niet aangetekend worden verzonden. Maar het kan ook later, bijvoorbeeld wanneer de gezondheid van de schenker achteruitgaat en de termijn van de verdachte periode nog niet verstreken is. U vindt meer informatie over de manier waarop u een schenking registreert in onze informatiefiche 'Stappenplan voor een bankgift'.

Wanneer is de registratie van de schenking effectief?

Als de schenker in het Vlaams Gewest woont, is niet de federale ontvanger maar de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) bevoegd voor de inning van de schenkbelasting.

De registratiedatum is de datum van de registratie door de ontvanger op MyMinfin (of de eerstvolgende werkdag), ook als de schenker overlijdt zonder dat de schenkbelasting reeds werd betaald.

Als de schenker zijn woonplaats in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest of in het Waals Gewest heeft, is de registratiedatum gelijk aan de datum waarop de schenkingsrechten aan de ontvanger betaald werden.

HOEVEEL BEDRAAGT DE SCHENKBELASTING?

De schenkbelasting is regionale materie. Het tarief dat op de schenking wordt toegepast, is dat van het gewest waar de schenker op het ogenblik van de schenking zijn fiscale woonplaats heeft. Maar als hij in de 5 jaar die aan de schenking voorafgaan zijn woonplaats in meer dan één gewest heeft gehad, is de toepasselijke schenkbelasting die van het gewest waar hij in die periode het langst fiscaal gedomicilieerd was.

De schenkingstarieven variëren ook volgens de verwantschapsband tussen de schenker en de begiftigde. Die zijn vlak voor roerende schenkingen: er wordt één enkel tarief toegepast, los van de waarde van het geschonken goed.

De schenking van een familiebedrijf (eenmanszaak of aandelen van een vennootschap) kan onder bepaalde voorwaarden aan een verminderd tarief, afhankelijk van het gewest waar de schenker gedomicilieerd is.

TARIEVEN VAN DE SCHENKBELASTING OP EEN ROERENDE SCHENKING

Verwantschapsband	Vlaams Gewest	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Waals Gewest
In rechte lijn, tussen echtgenoten en wettelijke samenwoners	3% (ook voor meer dan 1 jaar feitelijke samenwoners)	3% (ook voor meer dan 1 jaar feitelijke samenwoners)	3,30%
Tussen andere personen	7%	7%	5,50%

WIE MOET DE SCHENKBELASTING BETALEN?

De wetgever spreekt zich daar niet over uit: de schenker of de begiftigde kan de schenkbelasting betalen. En dat is niet alles: wanneer de schenker de schenkbelasting betaalt, wordt dat niet als een bijkomende schenking beschouwd die op haar beurt aan schenkbelasting onderhevig zou zijn.

Mijnheer Janssen woont in het Vlaams Gewest en wil zijn neven en nichten 500.000 EUR schenken. Als hij de schenkbelasting zelf wil dragen, geeft hij hen een bijkomend bedrag van 35.000 EUR dat niet als een bijkomende schenking wordt beschouwd. Als hij hen in totaal 500.000 EUR wil geven, heeft hij er alle belang bij een schenking van 467.290 EUR te doen en de 32.710 EUR schenkbelasting zelf te betalen.

MEER INFORMATIE?

Raadpleeg onze flyers 'Stappenplan voor een bankgift' en 'Modaliteiten toe te voegen aan een roerende schenking' op nagelmackers.be

Deze publicatie is louter informatief en niet bindend voor de bank. Ze houdt geen rekening met uw persoonlijke toestand en kan dus nooit worden beschouwd als een juridisch of fiscaal advies of als raad over financiële planning.

Gezien de complexiteit van bepaalde operaties en hun implicaties op burgerlijk en fiscaal niveau, raden wij u stellig aan uw notaris of persoonlijke adviseur te raadplegen.

Deze tekst is gebaseerd op de op 1 januari 2026 toepasselijke wetgeving.